

SXEDIO.A10

ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ 1587

Ενα νέο δεύτερο επαναστατικό κίνημα αναφέρεται στα ισπανικά έγγραφα που δημοσίευσε ο Πέτρος Στυλιανού στα έργα του Επειτηρίδα του Μουσείου Αγώνα το 1979 και στο περιοδικό Κυπριακός Λόγος (Σεπτέμβριος- Δεκέμβριος 1975) αναφέρεται στο δεύτερο ήμισυ του 1587, δεκαοκτώ μόλις χρόνια από την κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς.

Η νέα επαναστατική πρωτοβουλία αποδίδεται στην καταπίεση που άρχισαν να επιβάλλουν οι Τούρκοι εναντίον του ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου.

Αναφέρεται ιδιαίτερα ότι τα σπίτια των Χριστιανών παραβιάζονταν και πολλές ασχημοσύνες συνέβαιναν στις γυναίκες και τις κόρες τους από τους οθωμανούς.

Σε δυο περιπτώσεις εκκλησίες και μοναστήρια λεηλατήθηκαν. Παράλληλα οι Οθωμανοί διοικητές επέβαλλαν νέους αβάστακτους φόρους η συλλογή των οποίων γινόταν με συστηματικές απειλές, εκτελέσεις και βασανιστήρια σε σημείο που πολλοί αναγκάζονταν να γίνουν Μουσουλμάνοι ώστε να τους αποφύγουν.

Ετσι οι γιοι των ελληνοκυπριακών οικογενειών απαγάγονταν για να προστεθούν στα σώματα των Γεννίτσαρων, κάτι που οι κάτοικοι της νήσου θεωρούσαν ως το χειρότερο κακό που τους συνέβαινε σαν αποτέλεσμα της τουρκικής κατάκτησης της νήσου.

Ως αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης σε μυστική σύσκεψη που έγινε στο σπίτι του Αρχιεπισκόπου Τιμόθεου αποφασίστηκε να αποσταλεί γραπτή έκκληση στο Βασιλέα της Ισπανίας, με την οποία να ζητείται η ένοπλη επέμβαση του στην Κύπρο για απελευθέρωση των Χριστιανών κατοίκων από την Οθωμανική διακυβέρνηση. Σ' αυτή την εξέγερση οι Επίσκοποι, σημαντικοί πολίτες, ιερωμένοι και μοναχοί της νήσου εντάχθηκαν στο κίνημα ορκίζονταν.

Με την έκκληση που έστειλαν στον ισπανό

Βασιλέα στις **24** Οκτωβρίου **1587** οι εξέχοντες πολίτες της νήσου τόνιζαν ότι η μόνη τους ελπίδα για την απελευθέρωση τους δεν προβλέπεται πλέον από τους Ενετούς, αλλά από τον ισχυρό Βασιλέα της Ισπανίας, στον οποίο έστειλαν το Γαβριήλ Νομικό, αναμένοντας από αυτόν να στείλει στρατιωτικό ηγέτη, επικεφαλής ισπανικού στρατού, για να αναλάβει τη διοίκηση της κυπριακής επανάστασης. (Ο Πέτρος Στυλιανού στηρίζεται σε έγγραφο του Ι.Κ. Χασιώτη σε μελέτη του για τα ισπανικά έγγραφα για την Κύπρο σε έκδοση του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου, το **1972**).

Στο πιο πάνω έγγραφο τονίζεται ότι υπάρχουν **65,000** άνδρες στην Κύπρο ικανοί να αναλάβουν όπλα που θέλουν να επαναστατήσουν μόλις η βασιλική αρμόδια εμφανισθεί, ενώ οι Τούρκοι με δυσκολία μπορούν να συγκεντρώσουν **6.000** άνδρες. Σ' αυτό τον αριθμό των ανδρών και των Γεννίτσαρων περιλαμβάνονται όλα τα άλλα σώματα που ενεργούν ως φύλακες στις ακτές.

Αυτή η μικρή σε αριθμό δύναμη των Τούρκων φρουρών του νησιού οφείλεται στις μεγάλες απώλειες που είχαν υποστεί οι Τούρκοι κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων με τα περσικά στρατεύματα. Οι Κύπριοι ηγέτες ζητούν ως εκ τούτου να ληφθεί ευνοϊκή για την εθνική τους ελευθερία απόφαση, η οποία αναμένουν ότι θα διαβιβασθεί σ' αυτούς από τους απεσταλμένους τους.

Το ελληνικό έγγραφο δυνατό να έχει χαθεί, αλλά σύμφωνα με ένα σχετικό ισπανικό έγγραφο το Συμβούλιο του κράτους μελέτησε έπειτα από βασιλική διαταγή, τις προτάσεις οι οποίες υποβλήθηκαν στην ισπανική Κυβέρνηση από τον Αρχιεπίσκοπο της Κύπρου, που ενεργούσε εκ μέρους όλων των Χριστιανών κατοίκων της νήσου. Από έρευνα της κατάστασης απεδείχθη ότι οι Κύπριοι δεν έχουν καμιά ελπίδα να απαλλαγούν από τη βαρειά σκλαβιά των Τούρκων χωρίς την επέμβαση του ισπανικού στόλου.

Διαβεβαιώθηκε ακόμα ότι **65.000** εμπειροπόλεμοι πολεμιστές ήταν πρόθυμοι να

αγνωνισθούν μέχρι θανάτου για την ελευθερία τους.

Από την άλλη διαβεβαιώθηκε ότι η Κύπρος φρουρείται μόνο από **6.000** Τούρκους.

Παρά τα θετικά αυτά στοιχεία το Συμβούλιο του κράτους εισηγείται ότι η πρόταση για ένοπλη επέμβαση στη νήσο απορρίπτεται, αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη προκληθεί απογοήτευση στο Γαβριήλ Νομικό, που έφερε τις προτάσεις των συμπατριωτών του.

Αυτό πρέπει να γίνει εν όψει της πιθανότητας να αναλάβει παρόμοια επιχείρηση στο μέλλον στην Κύπρο.

Το συμβούλιο εισηγήθηκε όπως ο Βασιλέας δεχθεί τον απεσταλμένο και να μιλήσει μαζί του ευνοϊκά (γι' αυτή την υπόθεση) όπως επίσης και να εγκρίνει οικονομική βοήθεια προς αυτόν, για να αντιμετωπίσει τα έξοδα του ταξιδιού.

Το Συμβούλιο εισηγήθηκε ακόμα στο Βασιλέα να μη δώσει στον απεσταλμένο του Αρχιεπισκόπου της Κύπρου έγγραφα μηνύματα, διότι ήταν πιθανόν να πέσουν στα χέρια των τούρκων με κίνδυνο αντιποίνων εναντίον του ηγέτου του επαναστατικού κινήματος και άλλων Χριστιανών της Κύπρου.

Έτσι το επαναστατικό κίνημα του **1587** δεν πέτυχε και η εξαιρετική προσπάθεια του Αρχιεπισκόπου Τιμοθέου παρέμεινε χωρίς καρπούς.